

יד. יתרו – "מרכבת" ישעיה

העדויות על התגלויות השכינה הן המשותפות לפרשה ולהפטרה. אכן, ההתגלות בסיני היא יחידאית בתולדות האדם, לעומת המסופר בהפטרה על מה שזכו לה נביאי הדורות. אמנם יש יחוד במה שנאמר אצל ישעיהו בן הכרך הנבואי. על הרקע למאורע אנו שומעים ברברי הימים ב', פרק כ"ו. שם מסופר על הצלחתו של עוזיה במשך חמישים ושתיים שנות מלכותו, על הישגיו הצבאיים, הממלכתיים והכלכליים. אלא כש"וּכְחָזְקָתוֹ גָּבַהּ לְבוֹ" והוא ביקש אף תפקידי כהונה "וַיָּבֵא אֶל הַיֵּכָל ה' לְהַקְטִיר עַל מִזְבֵּחַ הַקְּטֹרֶת". קמה אז במקדש מהומה רבתי. שמונים כהנים בני חיל בראשות הכהן הגדול ביקשו למנוע זאת מהמלך "וַיִּזְעַף עֲזִיָּהוּ וַיִּבְדֹּוּ מִקְּטֹרֶת לְהַקְטִיר". בתזמון מיוחד במינו אירעה באותו רגע, לפי מסורת חז"ל, רעידת אדמה, זו הנזכרת גם בזכריה (י"ד, ה') שנים רבות לאחר מכן, וגם בעמוס (א', א', ט', א', ה'-ו') בן אותו הפרק. (על רעידת אדמה ושיבוש סדרי הטבע ביחס לטישטוש גבולות מעמד הכהונה, אנו שומעים גם בפרשת קורח, ואין כאן מקומו). התלכדות כל המרכיבים בשעת הרעש, מעשי עוזיה, התנגדות הכהנים כפי שמודגש אצל התנאים ב"סדר עולם רבה" פרק כ', נתבאר אצל רוב הראשונים בפירוש פרק ו' בישעיהו.

הדעת נוטה לראות גם את בן דודו של המלך, ישעיהו בן אמוץ, בין המתקהלים במקדש ומבקשים להניא את המלך ממעשיו. מכאן ואילך עלינו לקרוא את פרק ו' בישעיהו כשהוא מתחלק בין מה שראה הנביא בעיני הבשר במקדש שלמטה ובמה שהראה במראה הנבואה במקדש שלמעלה, המכוונים זה לעומת זה. את היושב על כסא רם ונישא הוא רואה בפמליה של מעלה ואילו שוליו – פירש ר' יוסף קרא "רגליו, שאע"פ שיושב למעלה על כסא מגיעים רגליו עד מקום ההיכל שלמטה". גם אמות הסיפים הן במקדש שלמטה שרעידת האדמה הניעה אותן, וגם את המזבח שעליו בוערת האש שתנועותיה מילאו את הבית בעשן. כך גם אפשר לפרש שגחלת שעפה מן המזבח – כתוצאה מהזעזוע – פגעה בשפתי הנביא והוא ראה בזה מעשה שליחות המכוונת לטהרו ולהכשיר את פיו לנבואה. (ראה רשב"ם בראשית כ', ז': נביא – לשון ניב שפתיים. לעיל, פרשת שמות (ד', ב') בדברי הנצי"ב על המראה הממשי של משה וירמיהו).

הבהלה שקמה במקדש לנוכח הצרעת שפרחה במצחו של המלך מתוארת בדברי הימים ב' (שם) "וַיִּבְהַלּוּהוּ מִשָּׁם וְגַם הוּא נִדְחַף לְצֵאת כִּי נִגְעוּ ה'". ודייקא במצח שעליו בולט הציץ עם הכתובת "קודש לה'".

טומאת הצרעת בסמוך למזבח גרמה וודאי לטראומה לכל הנוכחים. על רקע זה מתבררת זעקת הנביא " אוי לי כי נדמית כי איש טמא שפתיים אנכי ובתוך עם טמא שפתיים אנכי יושב ומתבהקת הקריאה בשילוש קדושה בקודש. מכאן כנראה התואר המתייחד בפרקי ישעיהו: ("אחד היה ישעיהו", עמ' ל"ה ואילך) קדוש ישראל.